

Wysocki tábornok szobra a Nemzeti Múzeum kertjében

Márciusi lengyel emlék

Ha a Múzeumkertben ünnepelünk, méltó gesztus, hogy fejet hajtva letegyünk egy csokor virágot a magyar szabadságharc lengyel tábornokának szobrához. Isaszegi lengyel emlékként tartják számon a budapesti Nemzeti Múzeum kertjében az Isaszegi Múzeumbarátok Köre és a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület kezdeményezésére felállított Wysocki-szobrot. A kezdeményezést támogatta a Lengyel Nagykövetség, Stefan Jędrychowski nagykövet, illetve Varsóban Janusz Wiczorek miniszter, valamint a Fővárosi Tanács akkori elnökhelyettese, Farkasinszky Lajos is. A mellszobor a Lengyel Minisztertanács ajándéka, a talapzat pedig Budapest Főváros adománya. A szobor Hanna Danilewicz varsói szobrászművész alkotása.

A lengyel tábornok emlékművét 1976. november 26-án déli 12 órakor avatták fel. A szobor felirata:

"JÓZEF WYSOCKI (1809-1874) Lengyel szabadságharcos, honvéd tábornok emlékére, aki 1848-49-ben a szabadságharc lengyel légiójának parancsnoka volt". A talapzat hátsó oldalán a csatahelyek felsorolása található, köztük Isaszeg is. Az emlékmű arra a helyre került, ahonnan 1848. november 26-án eskütétel után a Lengyel légió „A mi szabadságunkért és a tiétekért” jelszóval harcba indult.

A felvétel 1976. november 26-án, a Wysocki emlékmű avatását követően készült a budapesti Nemzeti Múzeum kertjében, s rajta a felállítását kezdeményezők, név szerint: Kohánszky István, a Bem József Lengyel

Kulturális Egyesület Történelmi Emlékbizottságának akkori vezetője, Pabiniak Henryk, a Bem Egyesület elnöke, Szathmáry Zoltán, az Isaszegi Falumúzeum vezetője és dr. Dürr Sándor, az isaszegi Múzeumbarátok Köre elnökségi tagja állnak a szobor mellett.

Az ünnepség előtt a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület és a Polonisztikai Munkaközösség - Kovács Endre professzor, Kossuth-díjas történész elnökletével - tudományos emlékülést tartott a Lengyel légió történetéről.

Dr. Dürr Sándor

Múzeumbarátok Köre, Isaszeg

70 Urodziny Sándora Dürra

30 listopada w salonie PSK im. J. Bema w Budapeszcie odbyło się niecodzienne spotkanie: 70 urodziny obchodził Sándor Dürr, były dyplomata węgierski, wielki przyjaciel Polski i Polaków, były wiceprezes Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. J. Bema na Węgrzech, a także od lat aktywny członek utrzymującego od lat kontakty z Polską Koła Przyjaciół Muzeum w Isaszegu (laureat nagrody „Za Zasługi dla Węgierskiej Polonii” w 2014 r.). Spotkanie urodzinowe przygotowali przyjaciele i współpracownicy Jubilata z czasów pełnienia przez niego funkcji konsula w Warszawie. Były życzenia, tort, szampan, a także film wspomnieniowy przygotowany specjalnie na tę okazję przez Attilę Szalai z materiałów zarejestrowanych przez niego w 1993 roku w Ambasadzie RW w Warszawie, w którym główne role grają dzieci, ówcześni uczniowie węgierskiej warszawskiej szkoły niedzielnej założonej przez Sándora Dürra. W imieniu „Bema” życzenia Jubilatowi złożył prezes Eugeniusz Korek.

Oto urodzinowe wystąpienie Imrego Molnára: „Dürr Sanyi, a konzul.

Mondjon ki mit akar, számomra a konzul foglamanak megtestesülését Dürr Sándor jelenti. Mivel az élet úgy hozta, hogy egy ideig helyette-se, vagy inkább afféle kisinasja lehettem a mesternek, alkalmam nyílt közelről is megfigyelni konzuli hivatása gyakorlásának utánozhatatlan mozzanatait. Azt a mozzulatot például, ahogy becsukva egy-egy aktát, elhelyezte azt a saját maga által kialakított szigorúan katonás rend megfelelő helyén. Előbb azonban végigsimított fedelén, mintegy megköszönve, hogy a benne rejlő ügygel foglalkozhatott. Mert konzulként Sanyi úgy kezelte az aktákat, s még inkább a benne lévő ügyeket, személyeket, mintha mindegyikük legalábbis bensőséges személyes ismerőse lenne. Megkockáztatom azt is, hogy amikor egy-egy ügyet végleg befejezve elhelyezte annak iratait a "lezárt" feliratú aktasomag tetején, oly fájó szívvel búcsúzott el attól, mint egy régi baráttól. Magam láttam, hallottam, mily szeretettel gyűjtögette és kezelte a varsói, illetve a lengyelországi magyarok adatait, lélektől-lélekig lépegetve, leltározva azokat.

Tapasztalhattam azt is, mily nagy odafigyeléssel, belső empátiával hallgatta, s ha kellett, látogatta végig a lengyel földre szakadt idős magyar honfitársainkat, akiknek sokszor a "Konzul Úr" volt az egyetlen összekötő kapocs a haza, a szülőföld, az anyaország felé. De Sanyinak nemcsak az élőkre volt gondja, hanem azon egykori honfitársainkra is, akiknek porai örök lakóhelyre lettek Lengyelország földjében. Az Ő meghívására járhattam végig Varsó és környéke katonatemetőinek magyar sírjait a Powazkitól a konstantini kiserdőig vagy a podkowai honvédsírokig. Sanyi múlhatatlan varsói érdemei közé tartozik a varsói magyar iskola működtetése is, mely neki köszönhetően ma már egy példaadó polonista, Divéki Adorján nevét viseli. A varsói magyar kolónia gyermekei szombatontként az ő atyai áldásával ismerkedhettek a magyar betűvel, szóval, énekkel, történelmi, kulturális hagyomány-kincsünkkel. Tegyük hozzá, ha a magyar nagykövetségen, vagy épp a kulturális intézetben sokféle ok miatt erre épp nem akadt hely, akkor a tanórak Sanyi varsói szolgálati lakásainak helyiségeiben zajlottak. A gyermekeket, s iskolájuk ügyét mindenesetre Sanyi mindig oly körültekintően kezelte, mintha valamennyi saját unokája lett volna.

De ilyen gondossággal ügyelt szellemi értékeink lengyelországi jelenlétét bizonyító emlékhelyeink ápolására is. Sokunk felejthetetlen varsói emlékei közé tartoznak azok a zárandokséták, melyek során, egy-egy nemzeti ünnephez kapcsolódóan végigjártuk a magyar-lengyel barátság emlékeinek sorát. A varsói magyar emléktáblák, mellszobrok és egyéb magyar emlékhelyek, ha nagy ritkán arra vetődve meglátogatom őket, mintha ma is azt kérdenék: "Hát Dürr Sanyi konzul úr mikor jön? Hol maradt el ilyen soká?" Bizony Sanyi barátom, Varsóból való távoztoddal nemcsak a magyar nagykövetség földszinti konzuli irodái maradtak üresek, de a mi szívünk bensőjében is maradt egy foghíj, melyben örök helye marad emlékednek, s az általad szétosztott szeretet melegének.

Isten éltesse, s adjon továbbra is neked erőt, hogy hetvenévesen is munkálkodhass a magyar-lengyel barátság ápolásán, s továbbépítésén".

Maria Broś laureatká nagrody narodowościowej

